

3 utdrag fra *Velkommen til oss* (2014)

Utdrag I

Arild vil helst holde seg hjemme, han roper fra andreetasjen at det er noen fotballgreier han gjerne ville se ferdig.

Om man står på gårdsplassen kan man se det grønne lyset fra fotballbanen skinne ut i hagen, og vite at Arild sitter i det som i innsugingslyset fra et filmromskip, levende og utstrakt som alt annet i huset. Man rekker ikke gjøre noe som helst før mørket faller, tenker Sella, med sine stjerner og sine rimbelagte postkasser. Det finnes ikke tid. Hun kjenner smerten i leddene og knytter hånden; kjenner neglene skjære seg inn i håndflatene, åpner neven langsomt, som et barn som har fanget et insekt og vil se på det uten at insektet greier å stikke av, rister løs. Man tror tiden forsvinner inn i husene sammen med menneskene, at tiden på en eller annen måte er avhengige av dem, tenker Sella. Det finnes en slags rytme som hun lenge bare hadde fornemmet, men som med tiden var blitt tydeligere; lyden av dører som slår igjen, av kjekspakker som blir åpnet, synet av baguetter som blir liggende for lenge i kjøleskapet, inntullet i plast, av tragedier som stiger i alvorlighetsgrad mellom syvnyheter og ninyheter, stormer som blir oppjustert fra tyfon til sykklon fra frokost til lunsjsending, av grisefjøs, hvor nyhetsankeret under ellevenyhetene med alvor i stemmen meddeler at ”Alt buskap måtte

avlives.” Men også en enorm avstand til alt dette, flammene, de svidde grisesnutene, avlivningsredskapene, takten i alle de fremmede landenes revolusjoner, som selvfølgelig kan være vanskelig nok å forholde seg til. Ser for seg de store mørke fjellviddene hvor det ikke bor folk, lyden av et unnselig bekkedar dit et dyr søker seg for å drikke, eller en vind som velter et Narvesen-skilt i Sandnessjøen sentrum og drar det ut på bryggekanten, eller stormen som for litt siden knuste et øysamfunn i det Indiske hav, og rev med seg en hel generasjon med barn og unge. Eller bare en sjøfuglfotograf som ble skylt på havet et eller annet sted på Vestlandet, lurt ut på det glatte berget av en sjelden skarv. En handlingslammelse som forverres idet Sella trer ut av huset på en vanlig kveld, i et vanlig nabolag, som i: *Hvor skal jeg gå? Hvor er jeg egentlig?* Lekeplasser uten barn. Livet uten barn. En grov forenkling. Murer, strømbokser, en rimbelagt postkasse med snø på lokket. En ljàformet, vuggende grein.

Hun går langsomt forbi huset til familien, og uten å tenke over det stopper hun helt opp. Hun forventer kanskje at noe skal bli synlig, et slags ønske om et tegn, å få se noe forbeholdt henne. Men her er det bare et hus og en hage, en garasje og en bil med to hundeklistremerker klistret på bakruta. Hun ser at det ryker fra skorsteinen og tenker at familien sikkert sitter ved peisen med hver sin bok, at kanskje fjernsynet står stille på i bakgrunnen. Kanskje sitter alle egentlig og venter på at en bestemt krimserie skal begynne,

og ler litt når alle umiddelbart legger boka fra seg idet programmet starter. Kanskje titter moren bort på sønnene som sitter trygt i rommet og kjenner på noe hun velger å tolke som lykkefølelse, som består i at hun virkelig *føler* at alle er her, til og med sin fraværende datter fornemmer hun at smyger seg ned i sofaen mellom dem. Kanskje kjenner hun da tårene komme som en svie i kjertlene innerst i øyekrokene, men bestemmer seg der og da for at, *ikke denne gangen, ikke nå*, og klør det vekk. Dette er tross alt det nye livet, tenker hun, og det må ikke gråtes bort, for et liv fritatt all savn er vel strengt tatt et uekte liv.

Når en skikkelse plutselig kommer mot henne på veien, er Sella rask med å ta opp telefonen og trykke på en tast, slik at hun har et lys å støtte seg til mens skikkelsen glir forbi bak henne. Hun kunne jo gått hjem og bakt noe, tenker hun, og så gått med det til dem. Kanskje tiden er moden for det. Men om moren ville sett bekymret bort på faren idet det ringte på? Som i: ”Hvem kan det være?” For så å se på klokka og si: ”Og så seint?”

Og at Sella på denne måten forstyrret den indre, skjøre balansen inne i huset, som trollene i eventyrene. Kanskje moren bestemmer at det er faren som må gå ut for og åpne, kjenner seg anspent, tør ikke sende noen av barna ut. Og mens hun hører ham gå mot døra, begynner hun instinktivt å planlegge hvordan hun skal rope *løp* til dem om noe skulle skje, og forsikrer seg samtidig om at

hun har telefonen i lomma. Men det ville jo bare vært Sella som sto der ute, ikke noe å være redd for det! ”Hei, hei, god kveld, god kveld!” Og moren ville, etter å ha hørt denne stemmen, senket skuldrene og skrinlagt den lille, idiotiske fluktplanen hun hadde lagt for dem. Kanskje ville hun ha smilt for seg selv, over hvor anspent hun hadde blitt, for så å legge beina sine opp på bordet, strekke på tærne, og langsomt forsøke å gjenvinne kontrollen over pusten.

Og Sella ville i mellomtiden stått på trappa og forsøkt å tø opp den alvorlige mannen i døråpningen, sagt noe sånt som:

”Beklager at jeg kommer så seint, men jeg sto og bakte og da kom jeg til å tenke på dere. Vi vet jo alle hva dere har vært gjennom, jeg hørte dere på radioen, så her har dere en pose kanelboller, det burde rekke til alle sammen.”

Og han ville ha takket stort, sagt noe sånt som:

”Det var trivelig, takk, takk. Adjø, ha en fin kveld!”

Hun ser for seg at han etter og ha lukket døra blir stående og betrakte henne gjennom et lite vindu, der hun går ut av gårdsplassen, og kanskje kjenne på en lun takknemlighet ovenfor denne kvinnen som hadde rykket ut i kvelden med ett eneste formål i å gjøre dem godt. Kanskje ville han ha gått inn på kjøkkenet og fordelt kanelbollene på et penere serveringsfat, vendt tilbake til stua og sagt: ”Det var hun naboen som kom med kanelboller, men jeg greier ikke å huske navnet hennes?” Og ingen andre ville huske det heller, så

tydelig hadde ikke Sella presentert seg for dem. De hadde riktignok sett henne før, der hun hentet posten, gikk rundt i nabolaget sammen med sin mann, ansiktet satt tydelig på netthinnene, men navnet? Borte. Og moren ville kanskje sagt noe sånt som: ”Da må vi alle huske å takke neste gang vi ser henne”, og så, etter å ha tatt en kanelbolle – hun måtte jo smake om de var like gode som sine egne – vende oppmerksomheten mot fjernsynsprogrammet der morderen med de hvite silkehanskene straks ville tre fram foran dem.

Sella pisker mel, sukker, egg. Mel, sukker, egg.

”Hva gjør du?” spør Arild. ”Baker du nå igjen?”

Han løfter en kanelbolle, ser på henne:

”Kan jeg ta denne?”

”Vær så god.”

”Deilig”, sier han.

Hun tenker å bake ett parti til. Hun pisker sammen mel, sukker og egg til hun blir helt stiv i håndleddene. Hun ruller rundstykkene, fordeler dem på brettet og setter det inn. Mens de steikes, vasker hun alle kjøkkenknivene i varmt vann, og fester dem på magnetstripa, korrekt etter bladstørrelse. Hun rydder i bestikkeskuffen, og kaster de melete eplene som verken hun eller Arild er interesserte i, samt slenger Sfinxs-esken der konfektbitene har fått hvitt belegg. Hun bytter ut blomstervann og tørkekluter, og

dreper småfluene som letter idet hun flytter på urtene i vinduskarmen. En av dem følger hun helt inn i stua og drepes i et slag mot fjernsynsskjermen. Så ringer det, og hun tar brettet med de ferdige rundstykkene ut, og setter et nytt brett inn.

Arild kommer tilbake.

”Veit du egentlig hva klokka er?” spør han.

”Nei, hva er den?”

”Den er godt over midnatt.”

”Å”, sier hun, ”Er den så mye?”

”Når tenkte du å være ferdig her, da?”

”Nei, jeg bare venter på det siste brettet, så tar jeg kvelden.”

Arild ser på henne, skyver fatet inn på benken.

”Du ser litt oppkavet ut, har det skjedd noe?”

Hun kjenner seg litt varm, det må hun innrømme, men sier at ”Nei, hvorfor skulle jeg være det?” Hun ser på ham – gav det mening? – og holder og holder blikket hans, mens hun forsøker å tolke seg til hva han tenker. Men til slutt gir hun opp og forsøker heller å spille ballen over til ham ved liksom lystig å spørre:

”Og hvordan gikk kampen?”